

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Кафедра міжнародних відносин, міжнародної інформації та безпеки

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-педагогічної
роботи

Антон ПАНТЕЛЕЙМОНОВ

2021 р.

Робоча програма навчальної дисципліни

Основи наукових досліджень

Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Галузь знань	29 «Міжнародні відносини»
Спеціальність	291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»
Освітня програма	«Міжнародна інформація та міжнародні комунікації»
Вид дисципліни	обов'язкова

Факультет міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

2021 / 2022 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження Вченою радою факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

“_27_” серпня 2021 року, протокол № _____

Розробники програми:
Миколенко О.П., к.е.н., доцент кафедри міжнародних відносин, міжнародної інформації та безпеки

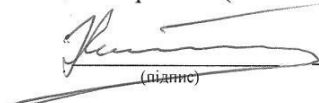
Програму схвалено на засіданні кафедри міжнародних відносин, міжнародної інформації та безпеки

Протокол від “_26_” серпня 2021 року, протокол № _1_

Завідувачка кафедри Людмила НОВІКОВА
(підпис) (прізвище та ініціали)

Програму погоджено з гарантом освітньої програми.

Гарант освітньої програми «Міжнародна інформація та міжнародні комунікації» першого (бакалаврського) рівня

 Олександр ХИЖНЯК
(підпис) (ім'я та прізвище)

Програму погоджено науково-методичною комісією факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

Протокол № _1_ від “_26_” серпня 2021 року

Голова науково-методичної комісії факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

 Лариса ГРИГОРОВА-БЕРЕНДА
(підпис) (ім'я та прізвище)

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни “**Основи наукових досліджень**” складена відповідно до освітньо-професійної програми «**Міжнародна інформації та міжнародні комунікації**» підготовки бакалавра за спеціальністю **291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»**

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1.1. Метою дисципліни є: формування у здобувачів вищої освіти теоретичних знань та практичних навичок з організації та проведення наукового дослідження на першому (бакалаврському) рівні для вирішення складних задач та проблем в процесі здійснення майбутньої професійної діяльності у сфері міжнародних відносин, міжнародного співробітництва та зовнішньої політики.

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування та розвиток у здобувачів вищої освіти компетентностей та програмних результатів навчання відповідно до ОПШ.

1.2. Основним завданням вивчення дисципліни “Основи наукових досліджень” є:

– **формування наступних загальних компетентностей**

ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі і знань про природу і суспільство, та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового образу життя.

ЗК6. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК7. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК8. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК9. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК12. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК16. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.

– **формування наступних фахових компетентностей**

СК3. Здатність оцінювати стан та напрями досліджень міжнародних відносин та світової політики у політичній, економічній, юридичній науках, у міждисциплінарних дослідженнях.

СК12. Здатність до здійснення комунікації та інформаційно-аналітичної діяльності у сфері міжнародних відносин (українською та іноземними мовами).

У результаті вивчення навчальної дисципліни студенти (слухачі) знатимуть основи організації та проведення дослідження з метою отримання

практичних висновків та результатів, що можуть бути застосовані у сфері міжнародних відносин.

1.3. Кількість кредитів – 4.

1.4. Загальна кількість годин – 120.

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
обов'язкова	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
1-й	-
Семестр	
1-й	-
Лекції	
32 год.	-
Практичні, семінарські заняття	
32 год.	-
Лабораторні заняття	
-	-
Самостійна робота	
56 год.	-
Індивідуальне завдання	

1.6. Заплановані програмні результати навчання:

РН1. Знати та розуміти природу міжнародних відносин та регіонального розвитку, еволюцію, стан теоретичних досліджень міжнародних відносин та світової політики, а також природу та джерела політики держав на міжнародній арені і діяльності інших учасників міжнародних відносин.

РН12. Здійснювати опис та аналіз міжнародної ситуації, збирати з різних джерел необхідну для цього інформацію про міжнародні та зовнішньополітичні події та процеси.

РН13. Збирати, обробляти та аналізувати великі обсяги інформації про стан міжнародних відносин, зовнішньої політики України та інших держав, регіональних систем, міжнародних комунікацій.

РН14. Досліджувати проблеми міжнародних відносин, регіонального розвитку, зовнішньої політики, міжнародних комунікацій, із використанням сучасних політичних, економічних і правових теорій та концепцій, наукових методів та міждисциплінарних підходів, презентувати результати досліджень, надавати відповідні рекомендації.

РН18. Використовувати сучасні цифрові технології, спеціалізовані програмне забезпечення, бази даних та інформаційні системи для розв'язання складних спеціалізованих задач у сфері міжнародних відносин, суспільних комунікацій та/або регіональних студій.

РН27. Самостійно приймати рішення, відповідати за командну роботу.

2. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Наука, наукові знання, наукове дослідження

- поняття науки, наукових знань;
- не наукові знання, їх корисність;
- наукові дослідження, типи наукових досліджень;
- рівні наукових досліджень;
- методи наукового пізнання;
- теорії, концепції, моделі.

Тема 2. Організація та фінансування наукових досліджень

- організаційна структура науки в Україні;
- наукові школи;
- етапи проведення дослідження, його учасники;
- організація і проведення дослідження як проєкту;
- міжнародне співробітництво вчених, комунікації;
- джерела фінансування наукових досліджень.

Тема 3. Академічна доброчесність та етика в наукових дослідженнях

- поняття академічної доброчесності;
- основні нормативні документи закладу, що регламентують дотримання принципів академічної доброчесності всіма учасниками освітнього процесу;
- академічна доброчесність ученого;
- етика у наукових дослідженнях;
- наслідки порушення етичних норм ученим.

Тема 4. Методологічні основи наукових досліджень

- методологічні засади наукового дослідження;
- поняття дослідницького дизайну;
- поняття методу наукового дослідження;
- основні поняття дослідження: конструкції, змінні, типи змінних;
- вимірювання конструкцій, шкали;
- обґрунтування репрезентативної вибірки;
- обґрунтування відповідного дослідницького дизайну.

Тема 5. Креативне мислення : пошук ідеї та формулювання теми дослідження

- практична проблема, дослідницьке питання та тема наукового дослідження;
- об'єкт та предмет наукового дослідження.
- мета і завдання дослідження;
- складання плану дослідження.

Тема 6. Аналіз літературних та інформаційних джерел

- основи пошуку джерел наукової інформації у бібліотеці;
- основи пошуку джерел наукової інформації в електронних та Інтернет-бібліотеках.
- робота з базами даних, їх джерелами, отримання до ступу до літератури;
- робота з різними статистичними даними.

Тема 7. Формулювання гіпотез та дизайн дослідження

- поняття гіпотез, технологія їх формулювання;
- дослідницький дизайн;
- обрання відповідного дослідницького дизайну.

Тема 8. Методи збору та аналізу даних

- збір даних через опитування (анкетування та інтерв'ю), правила організації та проведення;
- збір даних через експеримент;
- збір даних через тестування;
- збір даних через спостереження;
- робота з офіційними даними (вторинні дані)
- валідність та достовірність даних.

Тема 9. Аналіз та інтерпретація даних

- кількісні та якісні методи аналізу даних;
- статистичні методи обробки даних;
- отримані результати та їх інтерпретація.

Тема 10. Культура наукової мови

- написання наукового тексту: основні правила та рекомендації;
- оформлення та підготовка таблиць, рисунків, формул;
- правила оформлення літератури.

Тема 11. Підготовка та оформлення результатів дослідження

- основні рекомендації щодо структури викладення матеріалу;
- оформлення результатів дослідження.

3. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Обсяг у годинах				Обсяг у годинах			
	Денна форма				Заочна форма			
	усього	у тому числі			усього	у тому числі		
		л	пз	с. р.		л	п	с.р
Тема 1. Наука, наукові знання, наукове дослідження	7	2	2	3				
Тема 2. Організація та фінансування наукових досліджень	6	2	2	2				

Тема 3. Академічна доброчесність та етика в наукових дослідженнях	6	2	2	2				
Тема 4. Методологічні основи наукових досліджень	7	2	2	3				
Тема 5. Креативне мислення : пошук ідеї та формулювання теми дослідження	7	2	2	3				
Тема 6. Аналіз літературних та інформаційних джерел	7	2	2	3				
Тема 7. Формулювання гіпотез та дизайн дослідження	6	2	2	2				
Тема 8. Методи збору та аналізу даних	37	8	8	21				
Тема 9. Аналіз та інтерпретація даних	13	4	4	5				
Тема 10. Культура наукової мови	6	2	2	2				
Тема 11. Підготовка та оформлення результатів дослідження	18	4	4	10				
Підсумкова залікова робота	-	-	-	-				
Усього годин	120	32	32	56				

4. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ (СЕМІНАРСЬКИХ) ЗАНЯТЬ

Назва теми	Кількість годин
	Денна
Тема 1. Наука, наукові знання, наукове дослідження	2
Тема 2. Організація та фінансування наукових досліджень	2
Тема 3. Академічна доброчесність та етика в наукових дослідженнях	2
Тема 4. Методологічні основи наукових досліджень	2
Тема 5. Креативне мислення : пошук ідеї та формулювання теми дослідження	2
Тема 6. Аналіз літературних та інформаційних джерел управління особистісною ефективністю персоналу	2

Тема 7. Формулювання гіпотез та дизайн дослідження	2
Тема 8. Методи збору та аналізу даних	8
Тема 9. Аналіз та інтерпретація даних	4
Тема 10. Культура наукової мови	2
Тема 11. Підготовка та оформлення результатів дослідження	4
Підсумкова залікова робота	-
Разом	32

5. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Види, зміст самостійної роботи	Денна форма
Тема 1. Наука, наукові знання, наукове дослідження <i>Завдання:</i> поглибити знання з основ наукового пізнання. Підготуватись до тестування на практичному занятті. 1. Дистанційний курс «Основи наукових досліджень», Тема 1. 2. Корягін, М. В. Основи наукових досліджень : навч. посіб. Київ : Алерта, 2014 . 620 с. 3. Юрченко, С.О., Юрченко О. Є., Основи наукових досліджень : навч. посіб. Харків : Видавництво ХНУ ім. В.Н. Каразіна, 2017 . – 203 с.	2
Тема 2. Організація та фінансування наукових досліджень <i>Завдання:</i> поглибити знання з особливостей організації наукової діяльності в Україні, міжнародного співробітництва та комунікацій між науковцями, визначити джерела фінансування наукових проєктів. Підготуватись до обговорення практичних аспектів на занятті. 1. Національний Ерасмус+ Офіс в Україні: https://erasmusplus.org.ua/ 2. Вишеградський фонд досліджень: https://www.visegradfund.org/ 3. Німецька служба академічних обмінів : https://www.daad-ukraine.org/uk/	2
Тема 3. Академічна доброчесність та етика в наукових дослідженнях <i>Завдання:</i> поглибити знання з академічної доброчесності науковця. Дослідити документи на сайті Університету, що стосуються етичної поведінки науковця, дотримання принципів академічної доброчесності 1. Сайт університету: https://www.univer.kharkov.ua/ua/study/integrity/academic_integrity	2

Тема 4. Методологічні основи наукових досліджень <i>Завдання:</i> ознайомитись з методологічними основами проведення дослідження. Підготуватись до тестування на практичному занятті: 1. Дистанційний курс «Основи наукових досліджень», Тема 4. 2. Корягін, М. В. Основи наукових досліджень : навч. посіб. Київ : Алерта, 2014 . 620 с. 3. Юрченко, С.О., Юрченко О. Є., Основи наукових досліджень : навч. посіб. Харків : Видавництво ХНУ ім. В.Н. Каразіна, 2017 . – 203 с.	3
Тема 5. Креативне мислення : пошук ідеї та формулювання теми дослідження <i>Завдання:</i> ознайомитись з релевантною літературою, в тому числі, за можливістю, з додатковою щодо існуючих підходів до формулювання проблеми, теми дослідження, об'єкту та предмету. Звернути на увагу на фахові журнали для виявлення проблеми в сфері міжнародних відносин. 1. Дистанційний курс «Основи наукових досліджень», Тема 5.	2
Тема 6. Аналіз літературних та інформаційних джерел <i>Завдання:</i> ознайомитись з різними базами даними, в тому числі офіційною статистикою для можливого збору даних. 1. Дистанційний курс «Основи наукових досліджень», Тема 6.	2
Тема 7. Формулювання гіпотез та дизайн дослідження <i>Завдання:</i> ознайомитись з релевантною літературою, в тому числі, за можливістю, з додатковою щодо існуючих підходів до формулювання гіпотез. 1. Дистанційний курс «Основи наукових досліджень», Тема 7.	2
Тема 8. Методи збору та аналізу даних <i>Завдання:</i> оволодіти навичками збору даних, сучасними методами. Підготуватись до проведення фокус-групи, розробити анкету, здійснити збір даних, провести експеримент. 1. Дистанційний курс «Основи наукових досліджень», Тема 8. 2. Як працюють фокус-групи. . URL: https://www.ted.com/talks/hector_lanz_how_do_focus_groups_work/transcript?language=uk	21
Тема 9. Аналіз та інтерпретація даних <i>Завдання:</i> поглибити знання з аналізу даних та інтерпретації отриманих результатів. Підготувати аналітичну частину дослідження.	5

1. Дистанційний курс «Основи наукових досліджень», Тема 9. 2. Корягін, М. В. Основи наукових досліджень : навч. посіб. Київ : Алерта, 2014 . 620 с. 3. Юрченко, С.О., Юрченко О. Є., Основи наукових досліджень : навч. посіб. Харків : Видавництво ХНУ ім. В.Н. Каразіна, 2017 . – 203 с.	
Тема 10. Культура наукової мови <i>Завдання:</i> ознайомитись з особливостями та культурою наукової мови. Ознайомитись з релевантною літературою, в тому числі, за можливістю. Звернути увагу на фахові журнали та наукові роботи з проблем міжнародних відносин.	2
Тема 11. Підготовка та оформлення результатів дослідження <i>Завдання:</i> підготувати в командах результати дослідження та представити в аудиторії.	10
Залікова робота (підготовка звіту про дослідження)	2
Разом	56

6. ІНДИВІДУАЛЬНЕ ЗАВДАННЯ

Індивідуальне завдання не передбачене навчальним планом.

7. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Відповідність методів навчання та форм оцінювання визначеним результатам навчання за ОПП віддзеркалює табл. 7.1

Таблиця 7.1

Методи навчання та засоби діагностики результатів навчання за освітньою компонентною «Основи наукових досліджень»

Шифр ПРН (відповідно до ОНП)	Результати навчання (відповідно до ОПП)	Методи навчання	Засоби діагностики /форми оцінювання
РН1	<i>Знати та розуміти природу міжнародних відносин та регіонального розвитку, еволюцію, стан теоретичних досліджень міжнародних відносин та світової політики, а також природу та джерела політики держав на міжнародній арені і діяльності інших учасників міжнародних відносин.</i>	Лекція; пошук джерел інформації (критичний аналіз, інтерпретація), тестування	Оцінювання усних відповідей на практичних заняттях, тест, залікова робота
РН12	<i>Здійснювати опис та аналіз міжнародної</i>	Лекція; пошук джерел інформації	Оцінювання усних відповідей на

	<i>ситуації, збирати з різних джерел необхідну для цього інформацію про міжнародні та зовнішньополітичні події та процеси.</i>	(критичний аналіз, інтерпретація), аналітична частини наукового дослідження, презентація	практичних заняттях, оцінювання аналітичної частини дослідження, залікова робота
PH13	<i>Збирати, обробляти та аналізувати великі обсяги інформації про стан міжнародних відносин, зовнішньої політики України та інших держав, регіональних систем, міжнародних комунікацій</i>	Лекція; пошук джерел інформації (критичний аналіз, інтерпретація), корегування та підготовка частини наукового дослідження, презентація	Оцінювання усних відповідей на практичних заняттях, оцінювання аналітичної частини дослідження, залікова робота
PH14	<i>Досліджувати проблеми міжнародних відносин, регіонального розвитку, зовнішньої політики, міжнародних комунікацій, із використанням сучасних політичних, економічних і правових теорій та концепцій, наукових методів та міждисциплінарних підходів, презентувати результати досліджень, надавати відповідні рекомендації.</i>	Лекція, надання зворотного зв'язку, виконання творчих завдань у командах, симуляції, проведення анкетування, інтерпретація	Оцінювання результатів дослідження, роботи учасників під час симуляцій, оцінювання якості анкетування, залікова робота
PH18	<i>Використовувати сучасні цифрові технології, спеціалізовані програмне забезпечення, бази даних та інформаційні системи для розв'язання складних спеціалізованих задач у сфері міжнародних відносин, суспільних комунікацій та/або регіональних студій.</i>	Підготовка аналітичної частини дослідження, робота з базами даних	Оцінювання аналітичної частини дослідження, залікова робота
PH27	<i>Самостійно приймати рішення, відповідати за командну роботу</i>	Робота в командах, анкетування, робота з вторинними даними, симуляції «Фокус-групи», експеримент, презентація результатів досліджень	Оцінювання виконання творчих завдань, роботи учасників під час симуляцій, залікова робота

Замість виконання завдань (вивчення тем) можуть також додатково враховуватись такі види активностей здобувача:

- проходження тренінг-курсів чи дистанційних курсів з використання сучасних освітніх технологій на платформах Coursera, Prometheus тощо (за наявності відповідного документу про їх закінчення, надання копії викладачу);
- участь в майстер-класах, форумах, конференціях, семінарах, зустрічах з проблем використання сучасних освітніх технологій (з підготовкою есе, прес-релізу, інформаційного повідомлення тощо, що підтверджено навчальною програмою заходу чи відповідним сертифікатом);
- участь у науково-дослідних та прикладних дослідженнях з проблем використання сучасних освітніх технологій (в розробці анкетних форм, проведенні опитувань, підготовці та проведенні фокус-груп, обробці результатів дослідження, підготовці звіту, презентації результатів тощо, що підтверджується демонстрацією відповідних матеріалів).

8. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ.

Засвоєння тем розділів (поточний контроль) здійснюється на практичних заняттях відповідно до контрольних цілей. Основне завдання поточного контролю – перевірка рівня підготовки студентів до виконання конкретної роботи.

Поточний контроль і оцінювання результатів навчання передбачає виставлення оцінок за всіма формами проведення занять:

- контроль та оцінювання активності роботи студента під час лекційних та практичних занять (групова дискусія, тренінгові завдання);
- контроль та оцінювання якості підготовки та розробки проектних завдань в ході індивідуальної / командної роботи студентів;
- контроль засвоєння теоретичного та практичного матеріалу (у вигляді тестування);
- контроль та оцінювання вмінь вирішувати аналітичні та інші завдання;
- контроль та оцінювання вмінь проводити дослідження та презентувати із застосуванням сучасних інформаційних технологій;
- оцінювання вмінь та навичок проводити фокус-групи, складати анкети, збирати та оброблювати дані.

При вивченні кожного розділу проводиться поточний контроль. На практичному занятті студент може отримати від 1 до 5 балів. Максимально студент може отримати 60 балів в ході лекційних та практичних занять.

Підсумковий контроль засвоєння розділів здійснюється по їх завершенню на основі проведення заліку. Завданням контролю є оцінювання знань, умінь та практичних навичок студентів, набутих під час вивчення зазначених тем.

Структура заліку: творче завдання (презентація результатів проведеного дослідження) – 40 балів.

Критерії оцінювання:

1. Теоретичне обґрунтування (ознайомлення із запропонованими концепціями, теоріями) – 5 балів.
2. Формулювання мети дослідження, об'єкту, предмета – 5 балів.
3. Формулювання гіпотез – 5 балів.
4. Застосування відповідних методів збору даних – 5 балів.
5. Аналіз даних та їх інтерпретація – $5 \times 2 = 10$ балів.
6. Презентація (із використанням різного ПЗ) – 5 балів.
7. Оформлення у вигляді звіту (до 1 сторінки) – 5 балів.

Таблиця 8.1

Критерії та методи оцінювання

Методи	Критерії оцінювання	Система оцінювання, бали
Тестування онлайн до кожної теми	виставляється здобувачу вищої освіти за одне тестове питання у випадку правильної відповіді. За кожною темою, де передбачено тестування, пропонується 10 тестових питань закритого типу та з декількома варіантами відповідей.	0,2
Робота над аналітичними завданнями, індивідуальними завданнями	виставляється здобувачу вищої освіти, який при усній або письмовій відповіді на запитання продемонстрував всебічні, систематизовані, глибокі знання програмного матеріалу, вміє грамотно інтерпретувати одержані результати; продемонстрував знання фахової літератури, передбачені на рівні творчого використання	2
	виставляється здобувачу вищої освіти, який при усній або письмовій відповіді на запитання продемонстрував повне знання програмного матеріалу, передбачене на рівні аналогічного відтворення, але припустився окремих несуттєвих помилок	1
Робота над проектними завданнями, командними роботами тощо	виставляється здобувачу вищої освіти, який досяг цілей завдання, виконав ефективно роль ділової гри тощо, продемонстрував здатність застосовувати знання на практиці, обґрунтовувати власну думку	5-4
	виставляється здобувачу вищої освіти, який частково досяг цілей завдання, виконав роль ділової гри тощо, продемонстрував здатність застосовувати знання на практиці, обґрунтовувати власну думку, проте припускався певних помилок	3-2
	виставляється здобувачу вищої освіти, який не досяг цілей завдання, частково виконав роль ділової гри тощо, не зміг застосувати знання на практиці, обґрунтовувати власну думку	1
Творче завдання (залік)	виставляється здобувачу вищої освіти, який при усній та письмовій презентації проекту продемонстрував всебічні, систематизовані, глибокі знання програмного матеріалу, вміє грамотно інтерпретувати одержані результати; продемонстрував знання фахової літератури, передбачені на рівні творчого використання	5-4
	виставляється здобувачу вищої освіти, який при усній та письмовій презентації проекту продемонстрував повне знання програмного матеріалу, передбачене на рівні аналогічного відтворення, але припустився окремих несуттєвих помилок	3-2
	виставляється здобувачу вищої освіти, який при усній або письмовій презентації проекту продемонстрував недостатні знання основного програмного матеріалу, проте в обсязі, що необхідний для подальшого навчання і роботи, передбачених програмою на рівні репродуктивного відтворення	1

9. СХЕМА НАРАХУВАННЯ БАЛІВ

Поточне оцінювання роботи студентів на практичних заняттях та самостійної роботи												Всього	Іспит	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11				
4	2	4	4	5	2	5	19	5	5	5	60	40	100	

Залік – 40 балів. Відповідно, максимальна кількість набраних балів по вивченню дисципліни складає 100 балів.

Оцінювання здійснюється відповідно до шкали ЗВО.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка	
	для чотирирівневої шкали оцінювання	для дворівневої шкали оцінювання
90 – 100	відмінно	зараховано
70 – 89	добре	
50 – 69	задовільно	
1– 49	незадовільно	не зараховано

10. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна література

1. Важинський С.Е., Щербак Т.І. Методика та організація наукових досліджень: навч. посіб. Суми: СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2016. 260 с.
2. Зацерковний В. І., Тішаєв І. В., Демидов В. К. Методологія наукових досліджень : навч. посіб. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2017. 236 с.
3. Корягін, М. В. Основи наукових досліджень : навч. посіб. Київ : Алерта, 2014 . 620 с.
4. Сидоренко, Н. М., Волобуєва А. М. Основи наукових досліджень : навч. посіб. Київ : ВПЦ "Київський університет", 2015 . 211 с.
5. Юрченко, С.О., Юрченко О. Є., Основи наукових досліджень : навч. посіб. Харків : Видавництво ХНУ ім. В.Н. Каразіна, 2017 . – 203 с.

Допоміжна література

6. Страпчук С.І., Миколенко О.П. (2021). Чинники сталої інтенсифікації у сільському господарстві України на прикладі підприємств Харківської області. Науковий вісник Мукачівського державного університету. Серія «Економіка». Том 8. №3. С. 9-17 (англ.мовою).

7. Тушева В. В. Основи наукових досліджень: навч. посіб. УМО НАПН України. Харків: «Федорко», 2014. 408 с.
8. Cooper, D.R. & Schindler, P.S. (2014). *Business Research Methods*. New York: McGraw Hill.
9. Creswell, J. (2017). *Qualitative Inquiry and Research Design*. Thousand Oaks: Sage Publications.
10. Creswell, J. (2018). *Research Design*. Thousand Oaks: Sage Publications.
11. Kumar, R. (2014). *Research Methodology*. Thousand Oaks: Sage Publications.
12. Mykolenko O., Ippolitova I., Doroshenko H., Strapchuk S. (2021). The impact of entrepreneurship and cultural context on entrepreneurial intentions of Ukrainian students: the mediating role of attitudes and perceived control, *Higher Education, Skills and Work-Based Learning*. DOI: 10.1108/HESWBL-08-2020-0190.

11. ПОСИЛАННЯ НА ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ В ІНТЕРНЕТІ, ВІДЕО-ЛЕКЦІЇ, ІНШЕ МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Національний стандарт України. «Інформація та документація. Бібліографічний опис. Скорочення слів і словосполучень українською мовою. Загальні вимоги та правила». ДСТУ 3582:2013. Видання офіційне. К.: Мінекономрозвитку України, 2014. 16 с. URL: <http://lib.pu.if.ua/files/dstu-8302-2015.pdf>
2. Національний стандарт України. «Система стандартів з інформації, бібліотечної та видавничої справи. Бібліографічний запис. Бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання». ДСТУ ГОСТ 7.1:2006. Видання офіційне. К.: Держспоживстандарт України, 2016. 47 с. URL: <https://zounb.zp.ua/resource/GOST/index.html>
3. Про введення в дію рішення Вченої Ради з питання «Про затвердження порядку проведення перевірки кваліфікаційних робіт, наукових праць та навчальних видань щодо наявності запозичень з інших документів» від 27.02.2020 р. URL: <https://www.univer.kharkov.ua/images/poryadok-1.pdf>
4. Проект сприяння академічній доброчесності в Україні (SAIUP) (презентація). URL: https://www.univer.kharkov.ua/docs/SAIUP_Presentation.pdf
5. Чому не наукові знання є корисними? URL: https://www.ted.com/talks/hindou_oumarou_ibrahim_indigenous_knowledge_meets_science_to_take_on_climate_change?language=uk#t-100364
6. Як прості ідеї призводять до наукових відкриттів. URL: https://www.ted.com/talks/adam_savage_how_simple_ideas_lead_to_scientific_discoveries

[discoveries/transcript](#)

7. Як працюють фокус-групи. URL: https://www.ted.com/talks/hector_lanz_how_do_focus_groups_work/transcript?language=uk

8. Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії <https://relint.vnu.edu.ua/index.php/relint>

9. Міжнародні відносини: теоретико-практичні аспекти. URL: <http://international-relations.knukim.edu.ua/>

10. Міжнародні відносини. Серія: Політичні науки. URL: <http://univ.kiev.ua/ua/science/journals/ir-ps>

11. Державна служба статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

12. ОСОБЛИВОСТІ НАВЧАННЯ ЗА ДЕННОЮ ФОРМОЮ В УМОВАХ ПОДОВЖЕННЯ ДІЇ ОБСТАВИН НЕПОБОРНОЇ СИЛИ (В ТОМУ ЧИСЛІ ЗАПРОВАДЖЕННЯ КАРАНТИННИХ ОБМЕЖЕНЬ ЧЕРЕЗ ПАНДЕМІЮ)

В умовах дії карантинних обмежень освітній процес в університеті здійснюється за змішаною формою навчання, а саме:

– дистанційно (за затвердженим розкладом занять) на платформі Zoom проводяться всі лекційні заняття (<https://us04web.zoom.us/j/9754809446>
Meeting ID: 975 480 9446

Посилання: <https://us04web.zoom.us/j/9754809446>;
<https://us04web.zoom.us/j/9754809446>);

– аудиторно (за затвердженим розкладом занять) проводяться до 10% практичних занять у навчальних групах кількістю до 20 осіб з урахуванням відповідних санітарних і протиепідемічних заходів.